

VALANVISNINGAR FÖR SJÖFARTSBRANSCHEN

Anvisningar för val av arbetarskyddsfullmäktige och medlemmar till arbetarskyddskommissionen

På arbetsplatserna förrättas arbetarskyddsval i november-december.

De valdas mandatperiod omfattar de på valet följande två kalenderåren om inte inom branschen eller i arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan på arbetsplatsen överenskommit om en längre period. Enligt lag kan man lokalt komma överens om högst en fyra kalenderår lång mandatperiod.

Enligt 14 § i arbetarskyddsavtalet för sjöfartsbranschen skall val av arbetarskyddsfullmäktige och medlemmar till arbetarskyddskommissionen förrättas så, att fartygets alla arbetstagare och tjänstemän (också de som är på fritur) har möjlighet att delta i valet. Val kan vid behov förrättas under flera dagar eller veckor.

Verkställandet av val ombesörjes av arbetarskyddschefen i samråd med fullmäktige. Dessutom kan bland olika avdelningars representanter väljas en valkommitté. Senare, då arbetarskyddskommission har utsetts, svarar kommissionen för verkställandet av val, ifall man inte ombord kommit överens om annat.

Enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet (44/2006) och det av sjöfararorganisationerna undertecknade avtalet skall arbetstagarna bland sig utse en arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare för två kalenderår i sänder. Arbetsplatsens arbetstagare i tjänstemannaställning har rätt att bland sig utse egen arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare. Såvida tjänstemännen utser egna fullmäktige, kan de icke delta i val av arbetstagarnas fullmäktige, i vilket de annars skulle ha rätt att delta.

Rätten för de i avtalet avsedda tjänstemännen att välja fullmäktige tillkommer alla tjänstemän på arbetsplatsen gemensamt (detsamma gäller i motsvarande fall för arbetstagarnas del). Beslut angående utnyttjande av valrätt kan fattas vid sammanträde i vilket alla tjänstemän har rätt att delta. Såvida tjänstemännen på arbetsplatsen utser egna fullmäktige, företräder dessa alla tjänstemän på ifrågavarande arbetsplats. Ifall tjänstemännen önskar bland sig välja egna arbetarskyddsfullmäktige bör beslut om detta fattas i god tid före valet av arbetstagarnas arbetarskyddsfullmäktige.

Förteckningar

För förrättande av val kan arbetsgivare ställa till förfogande aktuella förteckningar (crewlist) över arbetstagarna på arbetsplatsen och särskilt för sig över arbetstagarna i tjänstemannaställning såvida de sistnämnda väljer egna representanter.

Tid och plats för val

Då tidigare nämnda förberedande åtgärder har verkställts och övriga behövliga förberedelser vidtagits, skall arbetarskyddskommissionen (om ej fartygsvis annorlunda överenskommit) med arbetsgivaren närmare överenskomma om valets tidpunkt och plats. Därvid skall beaktas att tidpunkten och platsen för valet är sådana, att samtliga arbetstagare på arbetsplatsen har faktisk möjlighet att delta i valet. Arbetstagare, tjänstemän och arbetsgivare skall i samråd med varandra överenskomma om ändamålsenligt valförfarande. Arbetsgivaren skall tillåta arbetstagarna att gratis för förrättande av val använda för ändamålet lämpliga utrymmen. Även om arbetstagare och tjänstemän skulle välja sina fullmäktige skilt för sig, är det i allmänhet ändamålsenligt, att valen förrättas samtidigt.

Tillkännagivande om val

Om förrättande av val skall tillkännagivas 14 dygn före valet på anslagstavlor eller på annat sätt, dock så att alla röstberättigade arbetstagare får kännedom om valet.

Sammanträden för nominering av kandidater och valkommitté samt för beslutande av tidpunkten för valet

Kandidatnominering

Kandidater får uppställas av alla arbetstagare på arbetsplatsen. Tjänstemännen kan icke nominera kandidater för val av arbetstagarnas representanter såvida de väljer egna fullmäktige. Kandidaternas namn meddelas på lämpligt sätt till valkommittén.

Arbetstagare och tjänstemän håller ett sammanträde där tidpunkten för valet av arbetarskyddsfullmäktiges och arbetarskyddskommissionens medlemmar fastställas samt om möjligt kandidaterna för arbetarskyddsfullmäktige och arbetarskyddskommissionens medlemmar utses.

Samma person kan uppställas såväl till arbetarskyddsfullmäktige och ersättare som medlem i arbetarskyddskommissionen. Likaså kan olika personer nomineras till arbetarskyddsfullmäktige och -kommissionsmedlem. Man kan rösta även på andra än nominerade kandidater.

Valförrättningen

För valets praktiska förrättande utses valfunktionärer om icke dessa uppgifter har getts åt dem som ombesörjer valförberedelserna. Valfunktionärerna bildar tillsammans valkommitté.

Röstberättigade och valbarhet

Varje arbetstagare och tjänsteman ombord på fartyget är röstberättigad och valbar. Till arbetarskyddschef utsedd person, fartygets redare eller delägare får ej delta i valet, även om de arbetar ombord. För ett framgångsrikt arbetarskyddssamarbete är det dock viktigt, att man till arbetarskyddsfullmäktige och kommissionsmedlemmar strävar till att välja sådana personer som är insatta i arbetsförhållandena på fartyget.

Valförfarande

Valet av arbetarskyddsfullmäktige och ersättare förrättas som majoritetsval (den som fått mest röster blir vald) med slutna sedlar, om icke annorlunda förfaringsätt har överenskommit (t.ex. sämjoval). Var och en i valet deltagande person har en röst. (Faller rösterna lika avgöres valresultatet medelst lottning.) Det finns sålunda inga privilegierade arbetstagare i detta avseende, utan envar har möjlighet att rösta enbart med en röst.

Var och en som deltar i valet har rätt att rösta på en person till arbetarskyddsfullmäktige och två personer till ersättare. Man kan rösta på samma person såväl till fullmäktig som till ersättare, men däremot icke två gånger till ersättare. Likaså har var och en rätt att vid valet av medlemmar till arbetarskyddskommissionen rösta på så många kandidater som det väljes medlemmar till kommissionen från arbetstagare- eller tjänstemannagruppen. Detsamma gäller även vid valet av suppleanter för medlemmarna i arbetarskyddskommissionen. Såvida namnet på samma person i valsedel har antecknats två gånger på suppleantplats, beaktas härvid endast en röst. I sådant fall att samma person har fått röster såväl till fullmäktige som ersättare, räknas icke vid avgörande av fullmäktigeval till hans röstetal de röster som han har fått till ersättare eller vice versa.

Observera att man vid valet icke kan förfara så att man röstar skilt på första och andra ersättare, enär till ersättare alltid väljes de två personer som har fått högsta röstetal. Om det i samband med uppställning av kandidater framgår att på arbetsplatsen finns enbart en person för envar fullmäktige- eller arbetarskyddskommissionsmedlemsplats, och om oenighet icke uppstår, kan man utgående från kandidatnomineringen utföra valet utan majoritetsval och konstatera vilka personer som utses till fullmäktige och ersättare.

Röstande skriver kandidatens namn på valsedeln och ger den slutna sedeln till valfunktionären för stämpling och sätter därefter sedeln i valurnan. Valsedeln och valförrättningen skall vara sådana att valhemligheten bevaras.

Valfunktionären skall kontrollera att varje röstande är röstberättigad. Då rösträtt används skall anteckning göras i valförteckningen vid ifrågavarande persons namn.

Protokoll

Över valförrättningen föres protokoll i vilket antecknas tidpunkten och platsen för valet, antalet deltagande i valet, antalet röstberättigade samt namn på alla personer som fått röster vid valet och deras erhållna röstantal. Protokollet skall föras med valfunktionärernas underskrifter. Protokollet uppsätts omedelbart därefter till påseende på arbetsplatsen och en avskrift av detsamma tillsänds arbetsgivaren. Det bör observeras att också i de fall då man på fartyget anordnar så kallade sämjoval bör ändå protokoll föras över valförrättningen.

Nya val

I händelse att arbetarskyddsfullmäktige eller arbetarskyddskommissionens medlemmar och deras suppleanter har lämnat fartyget bör nya val förrättas för återstående mandattid till de delar som är behövligt för att på fartyget upprätthålla arbetarskyddsfullmäktige och arbetarskyddskommission enligt 29 § och 38 § lagen om tillsynen över arbetarskydd. I sådant fall skall nya val verkställas då arbetarskyddschefen, arbetstagare eller tjänsteman begär detta.

Då arbetarskyddskommissionen ej är funktionsduglig, ombesörjer arbetarskyddschefen tillsammans med förtroendemannen/ kontaktmannen ny valförrättning såsom angående förrättandet av det första valet överenskommit.